

89
TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Museum 't Nieuwhuys Hoegaarden

ALPAIDIS

DRIEMAANDELIJKS 4/87

MR. GUILLOT A

NERM 35

3320 HOEGAARDEN

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
H. VAN NERUM

23^e JAARGANG

AFLEVERING 89

1987

ALPAIDIS

INHOUD

- 150 jaar TIENSE SUIKERFABRIEK
- Het Schrikbewind te Hoegaarden (Corrigendum)
- Testamenten uit het Parochie-archief
- Vanwege de Koning

Vereniging zonder winstoogmerk

MUSEUM - 'T NIEUWHUYS - HOEGAARDEN

Ernest Ourystraat 2-4

3320 HOEGAARDEN

(Stichting Julien Van Nerum)

Statuten verschenen in Belgisch Staatsblad van 19.1.1967

" A L P A I D I S "

Driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, folklore en oudheidkunde

Uitgegeven door de "Vrienden van 't Nieuwhuys-Museum" te Hoegaarden

Gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België
onder het nr. BD 23.350

OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM

Op weekdagen : van 10 tot 19 uur

Zon- en feestdagen : van 10 tot 13 uur en
van 14 tot 19 uur

Museumtaveerne blijft open tot de laatste bezoeker.

Buiten deze uren is het museum steeds toegankelijk op aanvraag.

Sluitingsdag : woensdag

Alle artikels uit dit tijdschrift mogen vrij overgenomen worden mits
bronvermelding.

1838 - 1988

150 jaar
Tiense
Suikertabriek

Opgedragen ter nagedachtenis
aan Henri Vinckenbosch
die te Tienen een
Suikerraffinaderij stichtte

Hierdoor wil 't Nieuwhuysmuseum zijn
steentje bijdragen in de heuglijke viering
van 150 jaar Suikerraffinaderij Tienen

DOOR DE STUDIE- EN NAVORSINGSCOMMISSIE
VAN 'T NIEUWHUYS-MUSEUM TE HOEGAARDEN
1988

Vele eeuwen voor Christus kenden de Chinezen een rietsoort die later door de Perzen werd verbouwd. Zij leerden daaruit een suikerzoet sap winnen, terwijl de Arabieren de techniek van het raffineren in Europa binnenbrachten.

In de 13de en 14de eeuw was Brugge de voornaamste suikermarkt van West-Europa. Maar laten we ons geen begoocheling maken over de omvang van deze handel. Suiker was een weelde-artikel, bij zo verre dat de stad Brugge in 1331 de koning van Frankrijk 3 pond geparfumeerde suiker ten geschenke gaf. Na de teleurgang van Brugge in de 16de eeuw verplaatste de handel zich naar Antwerpen, waar de eerste rietsuikerraffinaderijen ontstonden.

Tijdens de Middeleeuwen verkochten de apothekers suikerbrood als waardevol geneesmiddel, wijl de aankomst van deze kostbare waar, die voor het volk een heugelijke gebeurtenis was, door de schilders der XVde eeuw werd vereeuwigd.

De eigenlijke oorsprong van de bietsuikerindustrie gaat echter terug tot in 1747.

De Franse landbouwkundige Olivier de Serres had in 1605 wel suiker in de bietwortels ontdekt, maar men moest wachten tot 1747 alvorens de Duitse scheikundige Andreas Margraff ertoe kwam 4 p.c. suiker uit bieten te winnen. Daar het procédé te kostelijk was en de opbrengst te klein, bleef het bij proefnemingen. Vijftig jaar later gelukte zijn leerling Franz Achard (Berlijner) in 1753 geboren, de vondst van zijn meester industrieel uit te baten. Hij slaagde erin in 1802 te Kunern in Silezië een suikerfabriekje te laten starten.

In 1806 was Napoleon verplicht, om ingevolge de kontinentale blokkade, een compensatie te vinden voor het verlies van het rietsuiker, waarvan de invoer uit Afrika en de Antillen was stopgezet.

Hij stelde de suikerbietcultuur in en loofde vergunningen uit voor de suikerfabrikatie. In 1811 liet hij zelfs een decreet uitvaardigen, om 32.000 ha. akkerland, waarvan 1.000 in de departementen van het huidige België, met suikerbieten te beplanten.

Uit dat jaar dateren onze eerste bietsuikerfabrieken, een private te Namen en een openbare in de Terkameren-abdij van Elsene (Brussel). Ondertussen had de Fransman Delessert de laatste hand gelegd aan de industriële techniek, zodat Europa niet langer afhankelijk was van de wisselvalligheden, waaraan de invoer van het rietsuiker onderhevig was.

In 1812, jaar dat ook te Luik op de Quai Saint-Léonard een suikerfabriek oprees, legde Delessert zijn uitvinding voor aan Napoleon, zodat de industrialisatie van de suikerbietfabrikatie in het bereik lag van de West-Europese volkeren.

De wetenschappelijke en technische uitvinding van Delessert gaf aanleiding tot de industriële ontwikkeling in Europa.

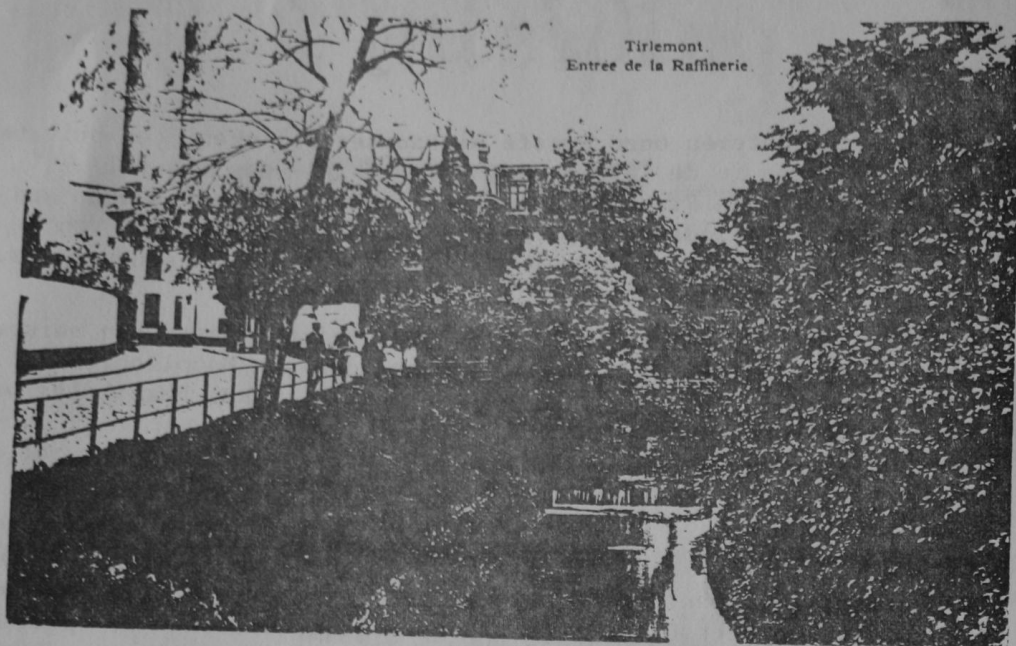
En toch luidde het resultaat hiervan, de geboorte niet in van de Belgische suikerindustrie, want na de val van het Franse Keizerrijk, hernam de invoer van het rietsuiker zijn vroegere gang, waardoor de opgerichte bietsuikerfabrieken verdwenen, omdat de concurrentie met het goedkope rietsuiker onmogelijk was.

Pas na de omwenteling van 1830, kende de Belgische suikerindustrie haar werkelijke vlucht.

Vanaf 1834 rezen in ons land verschillende suikerfabrieken op waarvan de belangrijkheid nochtans plaatselijk bleef.

In 1836 waren er een dertigtal. In 1858 reeds 60, in 1865 waren er 100 en dit aantal was in 1872 aangegroeid tot 174 met een totale produktie van 100.000 ton.

Tirlemont.
Entree de la Raffinerie.

DE SUIKERRAFFINADERIJ

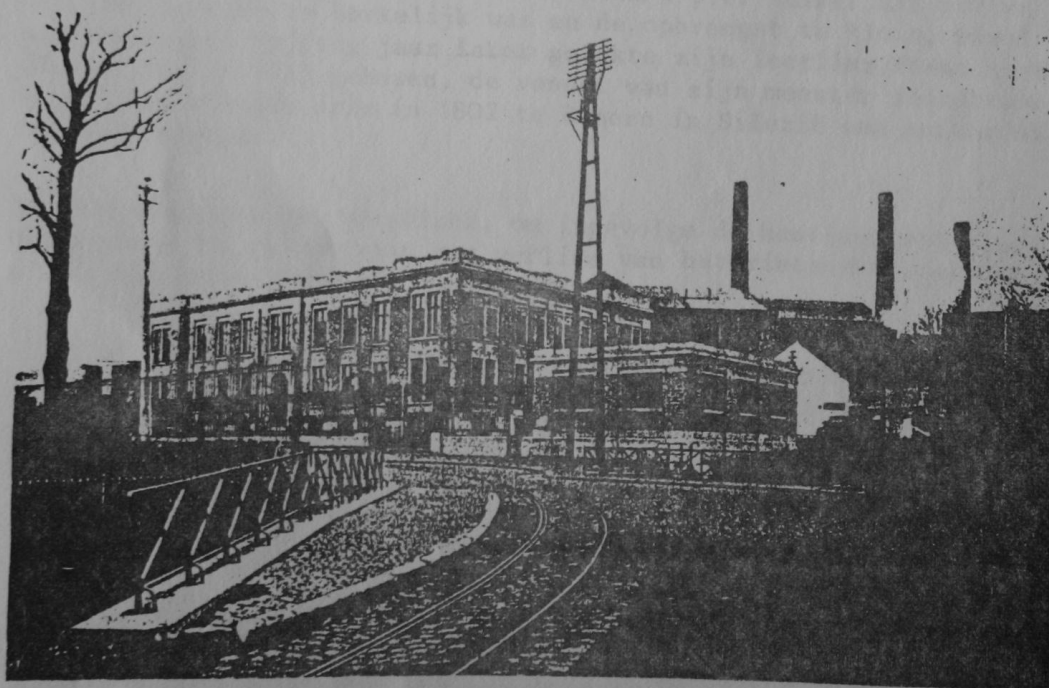
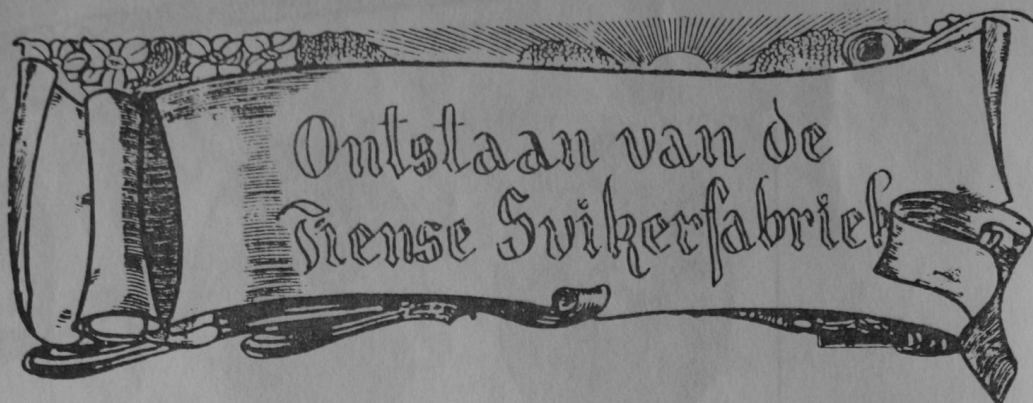

Photo Haenen Frères, Tirlemont. "

De Tiense Suikerfabriek kende eerder een nederig begin. In 1836 werden twee aanvragen ingediend ter oprichting van suikerfabrieken te Tienen.

De eerste kwam van Jean Joseph Vandenberghe de Binckum. Hij had de plaats "die groeve" aan de Borchgracht gekozen, waar zich nu de huidige raffinaderij bevindt. Het was een huis en gronden, voormalige eigendommen van de families Van Nerem, Swevers, enz...

Jean Joseph Vandenberghe de Binckum werd geboren in 1804 en stierf in 1872. Hij was de zoon van Paul Vandenberghe de Binckum (° Tienen 8.12.1770 en overleden op het kasteel van Lubbeek 6.10.1834) en van Anne Marie Elisabeth Waerseggers (° Tienen 4.9.1779/+ Tienen 1.9.1846, dochter van Gerard Waerseggers en Marie Catherine Huens).

Zij waren in 1804 in het huwelijk getreden en werden te Binkom in de familie-kelder bijgelegd.

Goethals geeft in zijn "Annuaire de la Noblesse" voor de familie Vandenberghe de Binckum, een wapen van "azuur met leeuw van zilver".

Jean Joseph Vandenberghe de Binckum trouwde te Mons op 12.6.1827 met Ortheline Ghislaine de Loen d'Enschede uit Andenne. Uit hun huwelijk sproten o.m. :

- Emmerence ° 1829/+ 1889 begraven te Binkom
- Victor François, gestorven op 18-jarige leeftijd en eveneens te Binkom begraven
- Jeanne Louise Eugenie, ° Kasteel van Lubbeek 16.9.1834 en + 1861 te Detta in Hongarije. Zij huwde te Brussel in 1856 met Emeric de Timary (° Detta 1821 en + Detta 1888).

De tweede aanvraag tot oprichting van een suikerfabriek kwam van Pierre Van den Bossche die zijn fabriekje in een boomgaard van de Cabbeekstraat in 1836 had opgetrokken. Op deze plaats kwamen later de Rijkswachtgebouwen.

De Tiense stadsadministratie, onder Burgemeester François Van Dormael en de Bestendige Deputatie van Brabant, keurden in 1838 de twee aanvragen goed, ofschoon Vandenberghe de Binckum, zeker van zijn zaak, reeds in 1837 begonnen was met de opbouw van zijn fabriek.

In 1838 werd voor het eerst suiker gemaakt. Toen waren er in ons land reeds 23 grotere en kleinere bietsuikerbedrijven in werking, naast de 74 rietsuiker-raffinaderijen, die echter geleidelijk zouden verdwijnen.

Vandenberghe de Binckum had weldra 65 arbeiders in dienst en vervaardigde 100.000 K° suiker, terwijl de fabriek in de Cabbeekstraat de naam "Van den Bossche Frères Janssens" kreeg en 200.000 K° per jaar voortbracht met 100 arbeiders. Maar ondanks alles werden er niet genoeg boeren gevonden die suikerbieten wilden kweken, zodat het tot geen hoge vlucht kwam.

M. H. VINCKENBOSCH
Ancien administrateur de la
Raffinerie Tirlemontoise

M. L. VINCKENBOSCH
Ancien administrateur de la
Raffinerie Tirlemontoise

De Gebroeders Vinckenbosch

ACTE DE DÉCÈS, n° 35

Vinckenbosch L'an mil huit cent soixante-quatorze, le *trois* du mois de *mars* à *neuf* heures du matin par-devant nous
Henri Ignace Demeule Officier de l'état civil de la ville de *Grimmon*, Arrondissement
de *Liège* Province de Brabant, sont comparus *Gabriel Lambrecht* âgé de *vingt* ans, profession
d' *ouvrier* domicilié à *Grimmon* *gendre* du défunt et *Louis Halflants*
âgé de *quarante* ans, profession d' *candidat notaire* domicilié à *Grimmon*, *ami* du défunt
lesquels nous ont déclaré que *hier deux mars courant* *neuf* heures du matin
matin est décédé en sa demeure à *Arendoren*: *Antoine Henri*
Vinckenbosch industriel, Conseiller communal de *Grimmon*
le *dix* octobre mil huit cent *vingt* six y domicilié *Célibataire*, fils de
Jean Henri et de *Barbe Thérèse Vanherberghen* *rentière* domiciliée en cette ville
Et après qu'il leur a été donné lecture du présent acte ont les comparants signé avec nous,
G. Lambrecht *Halflants* *J. S. Demeule*

Overlijdensakte van Henri Vinckenbosch

Rond 1852 zocht Vandenberghe de Binckum zijn zaak over te laten, want hij had zijn enige zoon verloren, wijs zijn dochters andere levensbestemmingen hadden. Het was via de Burgemeester Jacques Delporte dat hij in verbinding kwam met Antoine Henri Vinckenbosch.

Deze werd geboren te Tienen op 10 oktober 1826 als zoon van Henri Vinckenbosch (° 1789/+ 1865) en Barbe Thérèse Vanherberghen. Hij stamde uit een geslacht afkomstig uit Mol, dat zich via Sint Truiden, rond 1780 te Tienen had gevestigd.

Henri Vinckenbosch ging ten rade bij zijn vader en zijn oom Pierre Louis Vinckenbosch (° 1787/+ 1868), notaris te Zoutleeuw en vervolgens te Tienen en gehuwd met Marie Elisabeth Michotte, die tot de V Geslachten van Hoegaarden behoorde.

Het was echter onder impuls van zijn jongere broer Louis Joseph Vinckenbosch, advocaat te Tienen, dat Henri, die vrijgezel was, tot de overname van de fabriek besliste.

De officiële aankoop ging echter pas in 1855 door, toen hij de suikerfabriek van Vandenberghe de Binckum, voor 125.000 goud francs kocht.

Een vennootschap werd opgericht onder de naam "Association Vinckenbosch et Cie" met Henri Vinckenbosch als Voorzitter-Beheerder en tevens als Directeur. Zij groepeerden rond zich een aantal grondeigenaars en landbouwers, die bereid waren tot de suikerbietenteelt.

Later slorpten zij ook het fabriekje Van den Bossche op.

Vinckenbosch en Cie ging ook een associatie aan met Gustave-François Blijckaert, die in het oude klooster van Barberendal (verworven eigendom door zijn grootvader Pierre Blijckaerts X Anne-Isabelle Verlat), bij machtiging van 29.8.1850 een distillerie voor aardappelenbloem en graanmelasse was begonnen. Na toelating van 23.7.1856 werd hieraan een stokerij gevoegd voor bietalcohol, om na vergunning van 5.11.1857 de plaats te ruimen voor een klein suikerfabriekje, dat jaarlijks tot 300.000 K° suiker voortbracht.

Later, bij K.B. van 17.2.1858, werd hieraan nog een installatie gevoegd voor vervaardigen van boenzwart. Het ganse kompleks werd de "kleine fabriek" genoemd en zou achteraf bij de grote fabriek op die groeve worden gevoegd.

Rond 1858 bestonden er in ons land reeds 60 suikerfabrieken.

[illegible]

Geboorteakte van Louis Vinckenbosch

De eigenlijke ontplooiing van de Tiense suikerfabriek geschiedde echter pas vanaf 1862, toen de onderneming onder de naam "Sucrierie Vinckenbosch en Cie" zich uitbreidde en ook de families Raeymaeckers, Pierco, e.a. bij de associatie betrok.

Henri Vinckenbosch bewoonde het herenhuis palend aan de fabriek.

In 1865 was ook te Hoegaarden een suikerfabriek ontstaan, opgericht door Brouwer Joseph Libert Dumont, zijn schoonbroeder Notaris Louis Alexander Putzeys (beide uit de V Geslachten) en Appolinaire Van Goedsnoven uit Meldert. Zij waren ten rade gekomen bij Vinckenbosch en bleven sindsdien in goede verstandhouding met elkaar.

Rond die tijd waren er reeds 106 suikerfabrieken in België, met een gezamenlijke produktie van 27.000 ton.

Op 2 maart 1874 stierf Henri Vinckenbosch en het was zijn broeder Louis Joseph die hem als Voorzitter-Beheerder opvolgde.

Deze werd te Tienen geboren op 4.2.1828, was advokaat en huwde met Lucille Janssens. Zij woonden in de voorstad Namen. Louis Vinckenbosch was liberaal Voorzitter van de Provinciale Raad van Brabant.

Hij bevorderde aanzienlijk de ontwikkeling van de nijverheid en bestuurdde de fabriek, waar ondertussen een raffinaderij was bijgekomen, met wijs beleid. Van 4.2.1891 tot aan zijn dood op 27.10.1891 was hij bovendien Burgemeester van de stad Tienen, die vanaf toen de naam van "Suikerstad" kreeg, omdat een suikerfabrikant er burgemeester was.

Aan een stadsvest werd later zijn naam gegeven.

Hij werd plechtig ten grave gedragen op 31 oktober 1891.

ACTE DE DÉCÈS, N° 292.

L'an mil huit cent nonante-et-un, le Sept-sept du mois d'Octobre à deux heures du matin, par-devant nous Emile Pardon, Secrétaire, Officier de l'Etat civil de la Ville de Eclimont, Arrondissement de Louvain, Province de Brabant, sont comparus Paul Raeymaeckers âgé de huit-vingt ans, profession de secrétaire communal domicilié à Eclimont représentant du défunt et Henri Pothu âgé de huit-vingt ans, profession de clerc comptable domicilié à Eclimont représentant du défunt lesquels nous ont déclaré que cejourd'hui à deux heures du matin

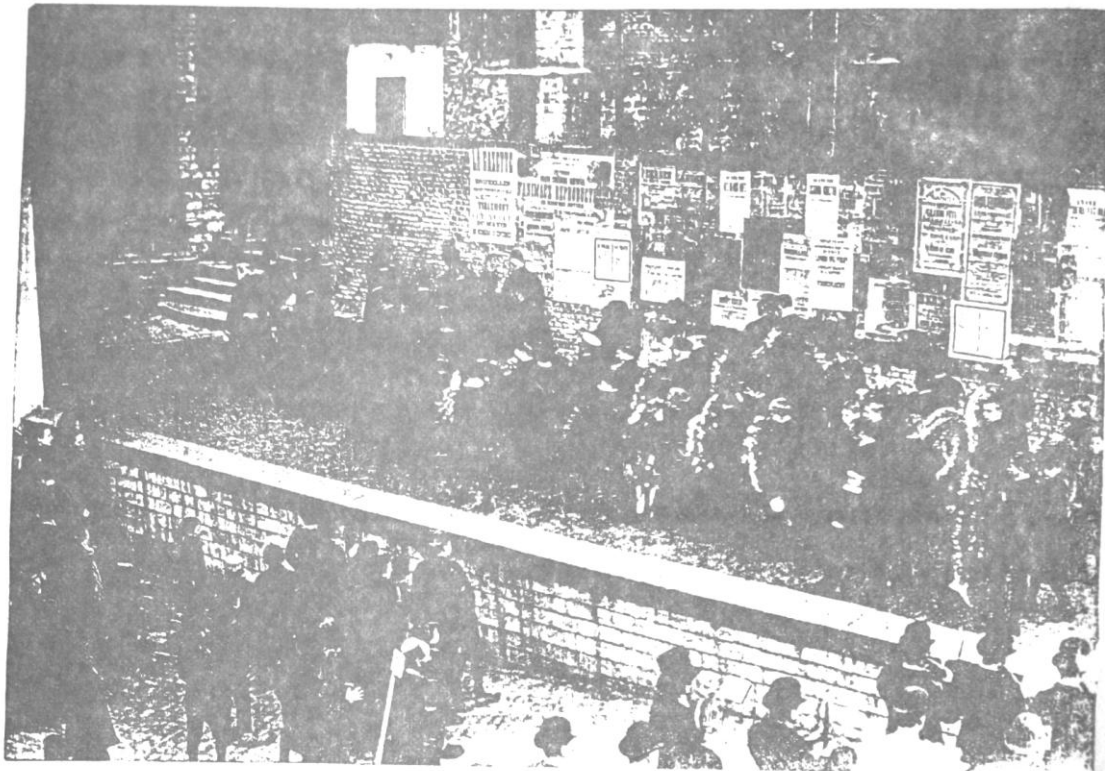
est décédé en sa demeure au faubourg de Namen: Louis-Joseph Henri Vinckenbosch, Avocat, Bourgmestre de la Ville de Eclimont, Président du Conseil Provincial de Brabant, Officier de l'Ordre de Léopold, né en cette ville le quatre-vingt-neuf mil huit cent vingt-huit, y domicilié, fils de Jean-Henri et de Marie-Thérèse Vanhulstinghen, ses parents décédés, Epoux de Lucile-Benoîte Janssens, domiciliés en cette ville.

Et après qu'il leur a été donné lecture du présent acte ont les comparants signé avec nous.

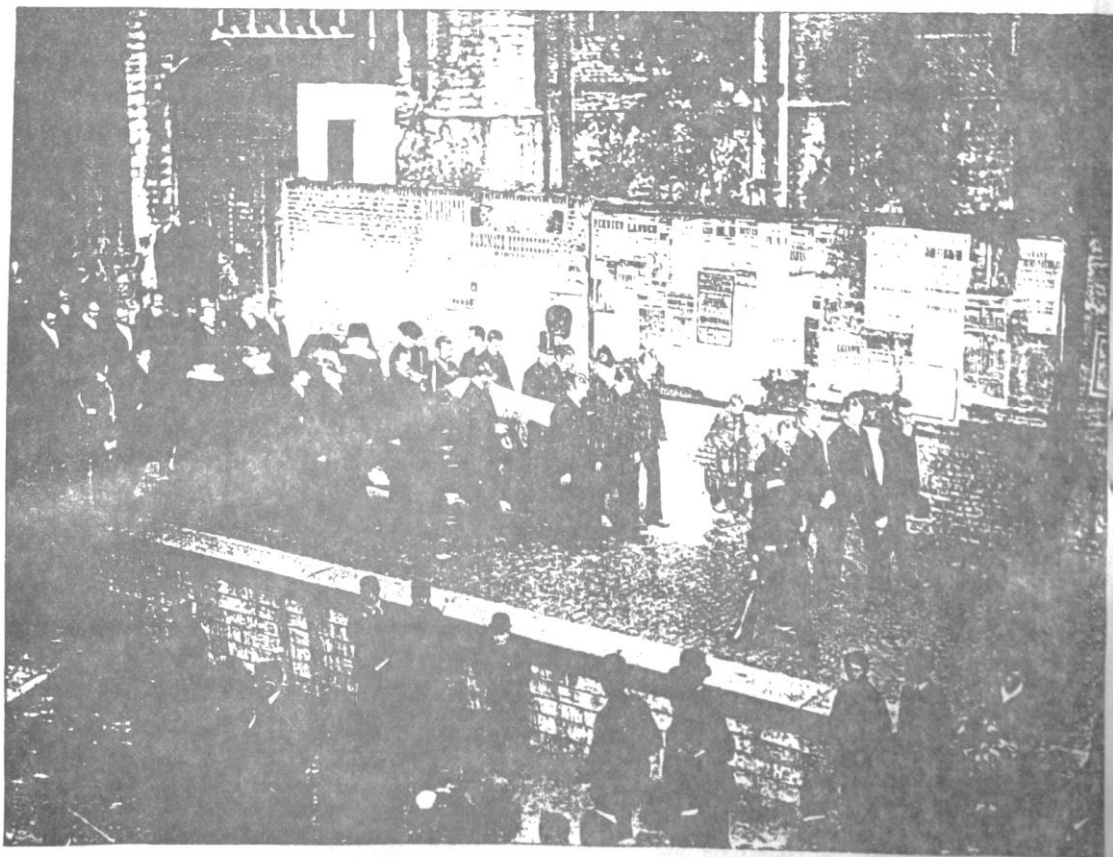
Paul Raeymaeckers Henri Pothu

412

Overlijdensakte van LOUIS VINCKENBOSCH

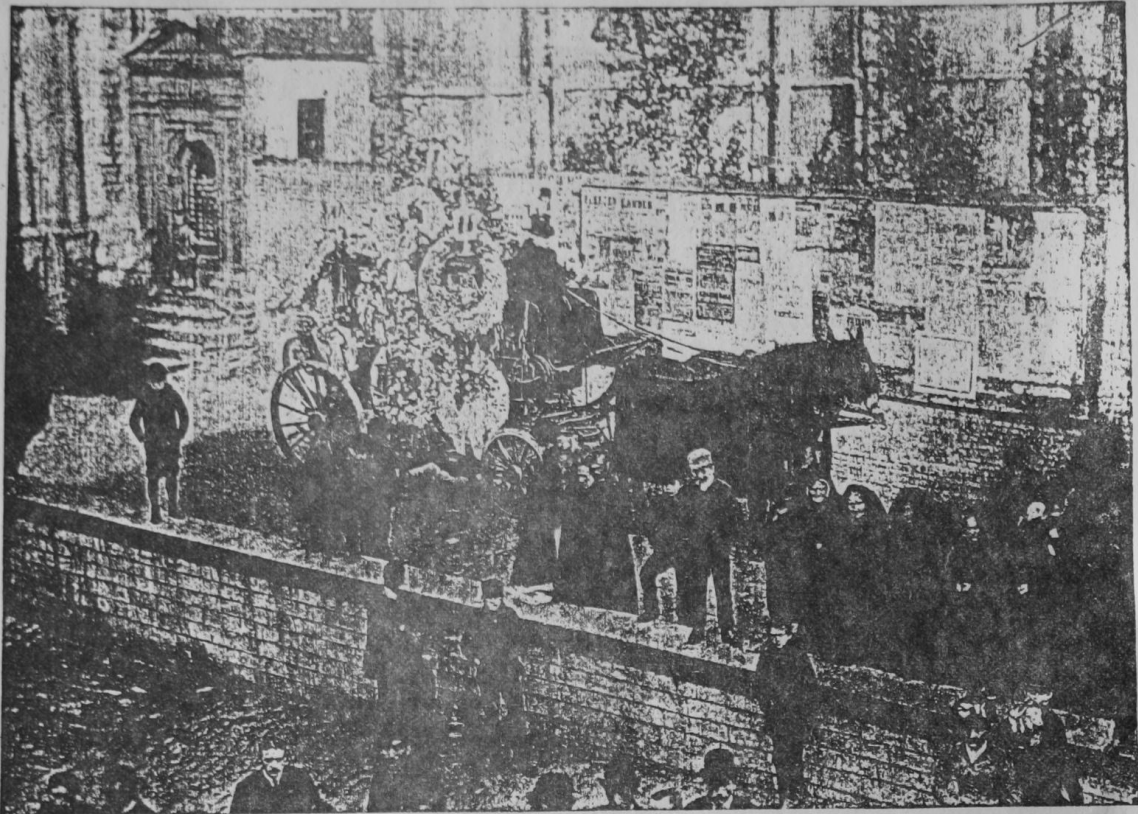
Binnengaan der St. Germanuskerk

Buitenkomen der kerk

BEGRAFENIS VAN MR. L. VINCKENBOSCH

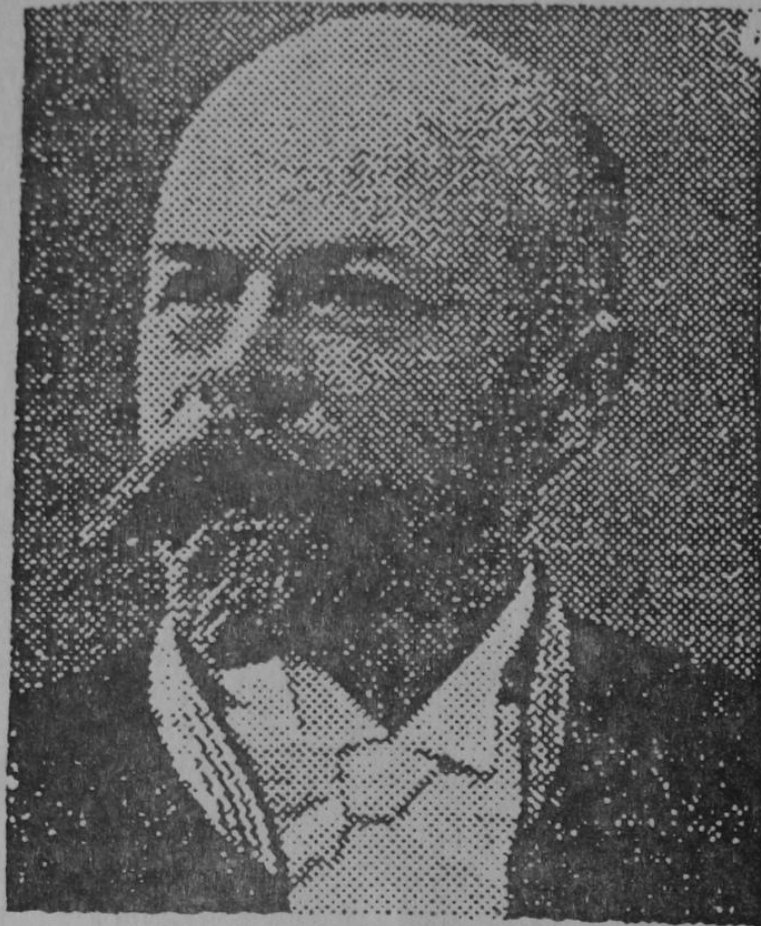
31 OKT. 1891

De Lijkwagen

Tirlemont. — Boulevard Vinckenbosch.

Beaudvin Victor

Toen Louis Vinckenbosch in 1874 zijn broeder als Voorzitter-Beheerder had opgevolgd, deed hij Victor François Joseph Beauduin tot Directeur en Beheerder-Afgevaardigde benoemen.

Deze werd geboren in 1845 en was houder van een diploma van Dokter in de Rechten. Hij was afkomstig uit Rosoux en werd liberaal volksvertegenwoordiger en Burgemeester van Tienen, ter opvolging van Louis Vinckenbosch, van 10.2.1892 tot aan zijn overlijden op 9.11.1904.

Victor Beauduin stichtte een technische school op de Grote Markt te Tienen, die zijn naam kreeg. Hij was ook de promotor van het standbeeld der Vrijwilligers 1830 (in 1905 ingehuldigd) en liet de stadswaterleiding en riolen aanleggen tegen overstromingen (inhuldiging 1906). Een straat van Tienen werd naar hem genaamd.

In 1877 was te Hoegaarden de grotere fabriek van de Grand-Pont gebouwd, en onder de Directie van Joseph Putzeys gesteld, die tot de V Geslachten behoorde. Hij werkte nauw samen met Victor Beauduin, onder wiens leiding de suikerraffinaderij 1.200 ha. bieten verwerkte. Rond die tijd waren er in ons land 146 suikerfabrieken, met een totale jaarproduktie van 45.728 ton. Het recordcijfer was 199 fabrieken in het jaar 1881.

Victor Beauduin nam zijn aanverwante kozijn Raymond Raeymaeckers als scheikundige-ingenieur in dienst. Hij werd te Neerhespen geboren in 1855, maar stamde uit een familie afkomstig uit Waanrode, die in de helft van de 18de eeuw zich te Tienen vestigde, doch waarvan een tak naar Neerhespen uitweek.

Samen met Victor Beauduin stichtte hij suikerfabrieken in Roemenië, Bulgarije, Italië en Ierland. Hierin werden zij met raad geholpen door Joseph Putzeys uit Hoegaarden, Directeur van de Grand-Pont, die reeds in 1868 en tot 1872 in Rusland en Roemenië fabrieken had opgericht en een groot specialist was in de suikerfabrikatie.

Beauduin was gehuwd met Elisabeth Pierco, dochter van Jean Pierco, Burgemeester in Houtain l'Evêque en van Eugénie Raeymaeckers (tante van Raymond Raeymaeckers). Bovendien was de moeder van Raymond, Anne Marie Rosalie Pierco, zuster van Jean Pierco.

In 1884 stierf de echtgenote van Victor Beauduin en hij ging een tweede huwelijk aan met Delphine Raeymaeckers (zuster van Raymond), zodat Victor Beauduin en Raymond Raeymaeckers schoonbroeders werden.

M. V. BEAUDUIN
Ancien administrateur de la
Raffinerie Tirlemontoise

M. L. BEAUDUIN
Directeur de la
Raffinerie Tirlemontoise

Rond 1890 richtte Albert Vinckenbosch (° Tienen 9.6.1864, zoon van Louis Vinckenbosch), samen met zijn aanverwante kleinkozijn Louis Hubert Halflants (° Tienen 14.8.1833) het Discontokantoor van de Nationale Bank op, ter bescherming van de borgstaanders der suikerraffinaderij.

Halflants was katholiek volksvertegenwoordiger en sproot uit een geslacht afkomstig uit Duisburg, dat zich rond 1768 te Tienen had gevestigd. Hij was gehuwd in 1866 met Marie Catherine Irma Vinckenbosch (° Tienen 12.8.1847, dochter van Notaris Alphonse Vinckenbosch en Josephine Dumont uit de V Geslachten van Hoegaarden).

Het was onder impuls van Notaris Alphonse Vinckenbosch (zoon van Notaris Pierre Louis Vinckenbosch, gewezen raadgever en oom van de gebroeders Henri en Louis Vinckenbosch), dat het discontokantoor tot stand kwam.

Louis Hubert Halflants overleed reeds in 1891 en werd als lid van het discontokantoor opgevolgd door zijn zoon Alphonse Halflants (° 1870/+ 1938), Advokaat te Tienen en Notaris en Burgemeester te Lubbeek. Zijn broeder Corneille Halflants zou zelfs huwen met Madeleine Vinckenbosch (dochter van de stichter van het Discontokantoor Albert Vinckenbosch).

Na hem volgde diens zoon Louis Halflants (° 1898/+ 1984) hem op. Het kantoor bleef bestaan tot in 1982 en was dus bijna 100 jaar in handen geweest van deze familietak Halflants, die eveneens tot de V Geslachten van Hoegaarden behoorde.

**« Caisse tirlemontoise de Dépôts », société anonyme,
à Tirlemont.**

—
CONSTITUTION.

L'an mil neuf cent trente-six, le vingt-neuf juin.
Devant Me Camille Hauchamps, notaire à Ixelles.

Ont comparu :

1. La société anonyme « Raffinerie tirlemontoise » (en flamand : « Thiensche Suikerraffinaderij »), ayant son siège à Tirlemont, ici représentée par M. Jules Delacroix, administrateur-directeur de la société, demeurant rue Aendoren, à Tirlemont, en vertu d'une décision du conseil d'administration de la dite société tenu devant le notaire soussigné, le dix-neuf juin mil neuf cent trente-six.

2. La société anonyme « Sucreries du Hainaut », ayant son siège à Grandglise, ici représentée par M. Jules Delacroix, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

3. La société anonyme « Sucrerie de Brugelette », ayant son siège à Brugelette, ici représentée par M. Louis Maisin, secrétaire de la « Raffinerie tirlemontoise », demeurant à Tirlemont, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

4. La société anonyme « Sucreries des Flandres », ayant son siège à Moerbeke-Waes, ici représentée par M. Louis Maisin, prénommé, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

5. La société anonyme « Société sucrière d'Etudes et de Construction », dont le siège est à Liège, rue Hazinelle, 4, ici représentée par M. Jules Delacroix, prénommé, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

6. La société anonyme « Sucrerie de Barry-Maulde », ayant son siège à Barry, ici représentée par M. Louis Maisin, prénommé, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

7. La société anonyme « Sucrerie de Warneton », ayant son siège à Furnes, ici représentée par M. Jules Delacroix, prénommé, en vertu d'une procuration sous seing privé qui demeure ci-annexée.

Lesquels ont requis le notaire soussigné de constater authentiquement les statuts d'une société auxiliaire qu'ils constituent comme suit, conformément à l'article trente-sept, alinéa deux, de l'arrêté royal numéro quarante-deux du quinze décembre mil neuf cent

In 1894 kreeg de suikerfabriek de nieuwe benaming van "Tiense Suikerraffinaderij" en werd een Naamloze Vennootschap in 1897.

Louis Vinckenbosch was in 1891 gestorven en toen ging Victor Beauduin een vennootschap aan met Paul Wittouck (° 1851) en Frantz Wittouck (° 1855), fabrikanten van de gekristalliseerde suiker, die de macht betwistte met het geraffineerd suiker.

Zij verwerkten een produktie van 7 miljoen Kg.

In 1898 werd Julien Bergé in de zaak betrokken en aan het hoofd gesteld van de technische dienst.

Na de dood van Victor Beauduin in 1904, volgde Frantz Wittouck hem op als Beheerder-Afgevaardigde en Directeur, wjl Paul Wittouck tot aan zijn dood in 1918 het voorzitterschap waarnam van de Raad van Beheer.

Zij dreven de produktie op tot 24 miljoen Kg.

Frantz Wittouck stierf in 1913 en werd als Directeur opgevolgd door Lucien Beauduin, liberaal Senator, die sinds 1891 met de suikerfabriek verbonden was.

Onder diens leiding klom de produktie op tot 62 miljoen Kg.

Hij was de zoon van Jean Joseph Beauduin en Lucie Lovigne en huwde met Emilie Minten.

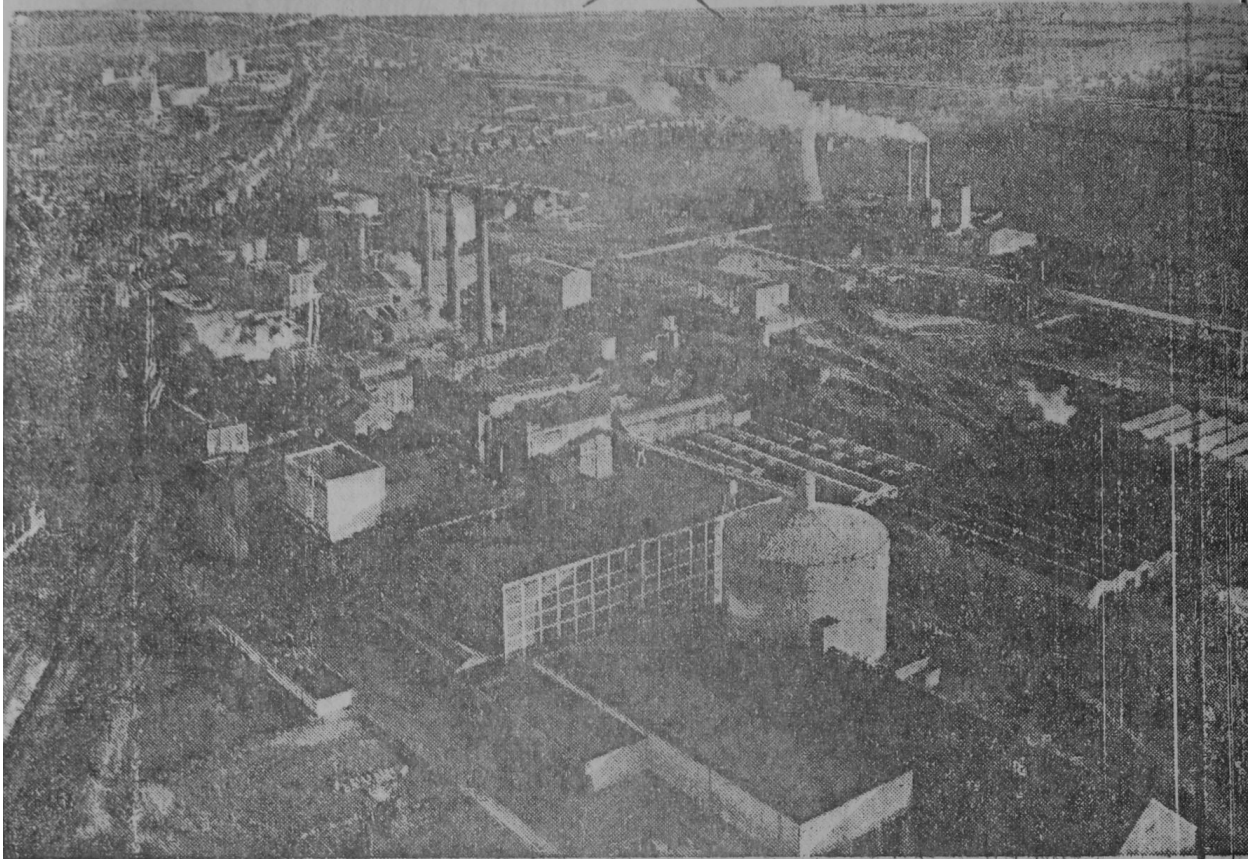
Op 11.7.1930 schafte de suikerraffinaderij zich de overliggende woonst aan van Mevrouw Arthur de Wilde, geboren Marie Emmerence Marguerite de Corswaren (voormalig klooster der Wittevrouwen) die bijna gedurende 100 jaar in handen van de familie de Wilde was gebleven.

Deze familie stamde uit de V Geslachten van Hoegaarden.

In 1936 werd de "Caisse Tirlemontoise de Dépôts" als naamloze vennootschap opgericht, waarvan de statuten in het Belgisch Staatsblad van 24 juli 1936 verschenen.

Het was onder Lucien Beauduin dat in 1938, op luisterrijke wijze, de 100ste verjaring werd gevierd van de suikerraffinaderij, die ondertussen tot de belangrijkste van het vaste land was uitgegroeid.

Lucien Beauduin bleef de directie waarnemen tot na de eeuwfeesten in 1938, toen ging hij op rust en zat in het plan Chadbourne, de "Confrerie du Sucre" voor.

TIEMEN

Het was Julien Bergé die hem opvolgde en wiens naam ook aan een stadsvest werd gegeven. Hij maakte van de fabriek een modelinrichting.

Wij willen hier ons artikel beëindigen en de geschiedenis van de laatste 50 jaren overlaten aan meer bevoegden uit de huidige tijd.

Tot besluit nog een paar wetenswaardigheden :

Enkele latere beheerders waren :

- Paul Kronacker
- Jules Delacroix (schoonzoon van Lucien Beauduin, Directeur-Beheerder)
- Paul Wittouck
- Michel Wittouck
- Graaf Maurice Lippens (Ere Gouverneur-Generaal van Kongo,
Ere Gouverneur van West Vlaanderen,
Staatsminister, eigenaar van de hoeve Wahenges te
Sluizen, gehuwd met Jacqueline Peltzer, woonde te
Gent)
- A. Stoclet
- J. Bagage
- Jean Wittouck (Voorzitter Beheerraad) met als Beheerders :
 - André Janssens (vermoord door incivieken in 1944)
 - Louis Maisin, Secr. Generaal in 1938
 - Charles Maisin (Directeur in 1938)
 - Georges Raeymaeckers, Ingenieur-Hoofd technische dienst
in 1938, kleinkozijn van Raymond Raeymaeckers.

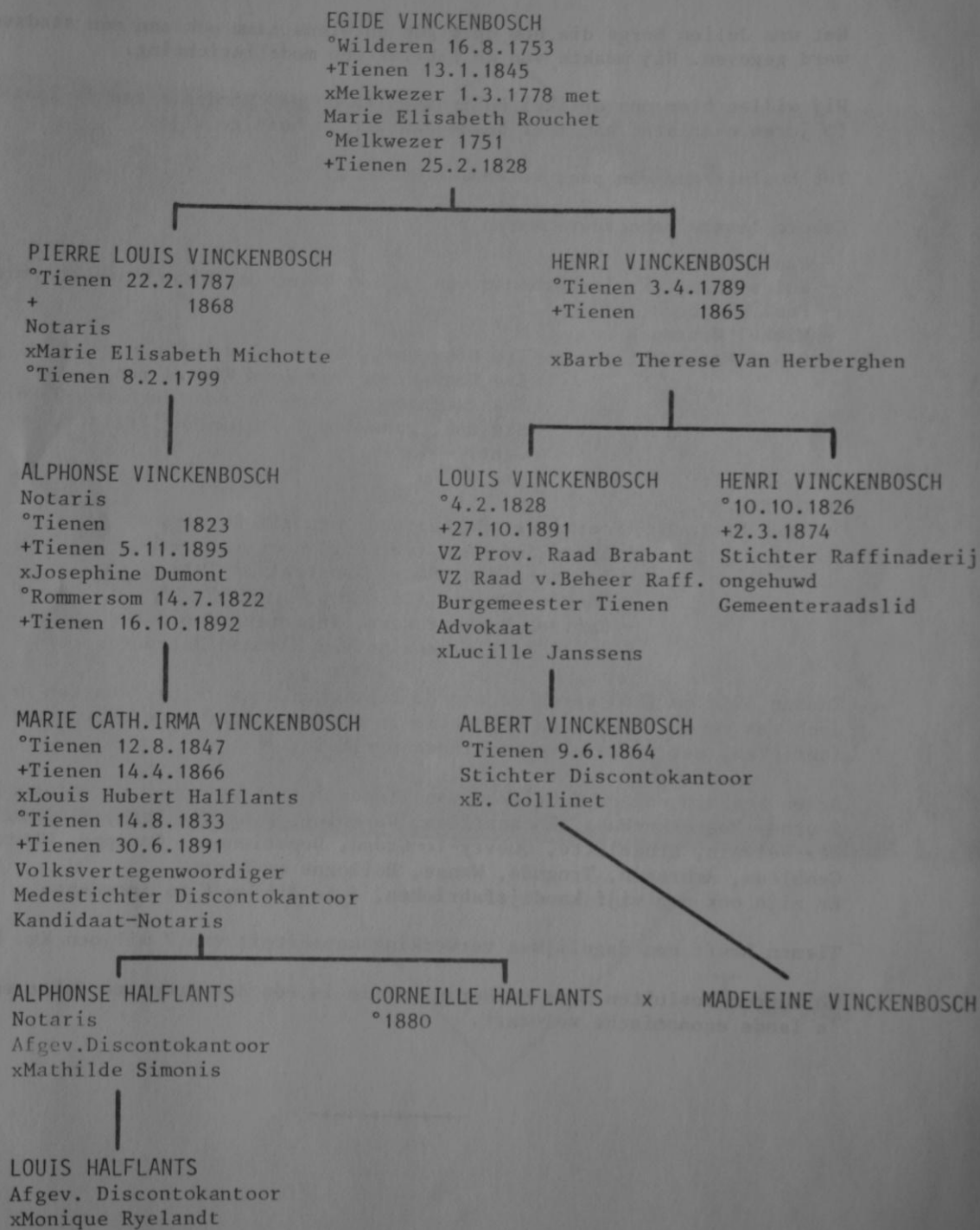
Tussen 1918 en 1940 waren er nog 33 fabrieken in werking, dus een daling, doch een concentratie van produktie in kleinere maar beter uitgerust aantal fabrieken, met grotere verwerkingscapaciteit.

Heden bestaan nog de fabrieken van Tienen (met Longchamps en Waremmes), Oreya, Veurne, Moerbeke-Waas, Escanaffles, Warcoing, Frasnes, Barry-Maulde, Wez-Velvain, Brugelette, Quevry-le-Grand, Donstiennes, Genappe, Wavre, Gembloux, Ambresin, Trognée, Wanze, Hollogne en Liers.
Er zijn ook nog vijf kandijsfabrieken, 1 te Ath en 4 te Antwerpen.

Tienen heeft een dagelijkse verwerkingscapaciteit van 7 miljoen Kg. bieten.

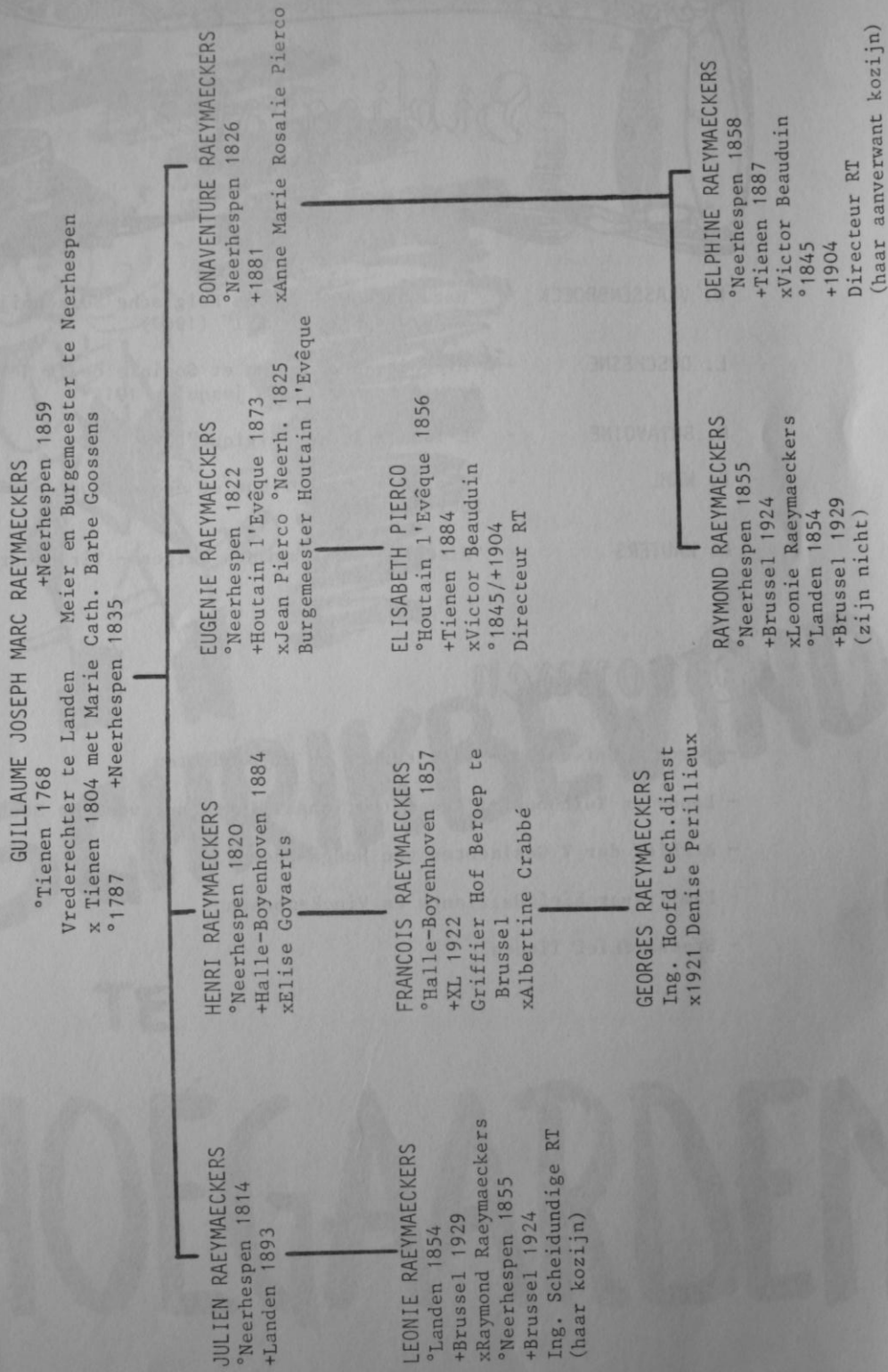
We kunnen besluiten : de suikerindustrie is één der grootste factoren van 's lands economische welvaart.

AFSTAMMING VINCKENBOSCH (MET VERWANTSCHAP HALFLANTS)

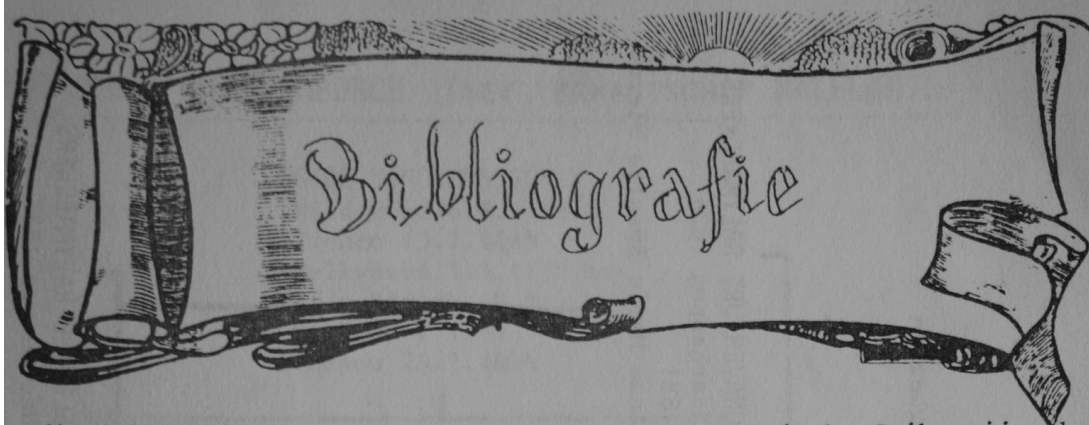

N.B. - Alleen de betrokken takken zijn vermeld.

AFSTAMMING RAEYMAECKERS (MET VERWANTSCHAP BEAUDUIN)

N.B. - Alleen de betrokken takken zijn vermeld.

- W. VLASSEN BROECK - "Het voorkomen van de Belgische Suikernijverheid
De Aardrijkskunde XXI" (1969)
- L. DUSCHESNE - "Histoire Economique et Sociale de la Belgique,
depuis les origines jusqu'en 1914"
- N. BRIAVOINE - "L'Industrie en Belgique"
- P. WAHL - "Evolution historique et économique de l'Industrie
Sucrière Belge"
- A. WAUTERS - "Histoire des Communes Belges - Tirlemont"

Bronnen

- Beroepsconfederatie voor suiker en bijprodukten
- Land- en Tuinbouwtellingen (Nationaal Instituut voor de Statistiek)
- Archief der V Geslachten van Hoegaarden
- Familie-archief Halflants en Vinckenbosch
- Stadsarchief Tienen.

SCHRIKBEVIND TE HOEGAARDEN

C O R R I G E N D U M

Gelieve in "ALPAIDIS" (Artikel van het Schrikbewind) volgende verbeteringen aan te brengen :

- Nr. 66 - blz. 14 - 8e en 9e lijn :
de tekst, tussen haakjes vervangen door :
(te weten Franciscus Preuveneers, wijs ook de kandidatuur van François Vandermolten werd ingediend).
- Nr. 66 - blz. 15 - 13e lijn :
schrijf "Henri Schepers" in plaats van "Jean François Schepers".
- Nr. 66 - blz. 15 - 22e lijn :
schrijf "Arnold Vandermolten (neef van de gezworene Vandermolten" in plaats van "Bernard Vandermolten enz...".
- Nr. 66 - blz. 15 - 32e lijn :
schraps "en Vandermolten".
- Nr. 66 - blz. 15 - 3e laatste lijn & laatste lijn :
volledig schrappen.
- Nr. 66 - blz. 16 - 8e en 9e lijn :
schraps "en kleinkoosijn van Vandermolten".
- Nr. 66 - blz. 16 - 11e lijn :
schrijf "en oom van" in plaats van "en verwant met".
- Nr. 67 - blz. 10 - Stamblad Huis Vandermolten :
onder "Bernard Vandermolten x Thérèse Windelincx" voeg een tweede zoon bij "Pierre Lambert Vandermolten x Elisabeth Collart" en onder deze ook diens zoon "Arnold Vandermolten, Schepen".
- Nr. 67 - blz. 11 - 4e lijn :
schrijf "overachterkleinkoosijn" in plaats van "rechtstreekse koosijn".
- Nr. 68 - blz. 10 - 10e lijn :
schrijf "twee schepenen" in plaats van "een schepen".
- Nr. 68 - blz. 10 - 12e lijn :
schrijf "14" in plaats van "17".
- Nr. 70 - blz. 23 - 15e lijn :
schrijf "gereputeert" in plaats van gereuteert".
- Nr. 70 - blz. 25 - 1e lijn :
verduidelijk "Notaris Hubens".

- Nr. 71 - blz. 20 - 26e lijn :
schrijf "régime pacifique" in plaats van "régieme pacifiaue".
- Nr. 71 - blz. 21 - 3e laatste lijn :
schrijf "Hennin" in plaats van "Hennen".
- Nr. 73 - blz. 31 - 10e lijn :
schrijf "Collard" in plaats van "Collars".
- Nr. 73 - blz. 31 - Samenstelling van de Raad :
ten opzichte van "Van Autgaerden" schrijf "Evrard Van Autgaerden" in plaats van "Evrard Aurgaerden".
- Nr. 73 - blz. 32 - 7e laatste lijn :
schrijf "Meddaers" in plaats van "Meddaes".
- Nr. 73 - blz. 33 - 6e lijn :
schrijf "Vanderstraeten" in plaats van "Vanderqreaten".
- Nr. 73 - blz. 33 - voorlaatste lijn :
schrijf "9 Vendémiaire" in plaats van "9 Venmiaire".
- Nr. 74 - blz. 32 - 2e lijn :
schrijf "Foury" in plaats van "Fouty".
- Nr. 75 - blz. 25 - 4e lijn :
verduidelijk het woord "lange".
- Nr. 78 - blz. 15 - Ter aandacht :
in de laatste zin, schrijf "Hoofdraad" in plaats van "Hoordraad".
- Nr. 78 - blz. 15 - laatste lijn :
schrijf "Onder Pastoor Corneille Stevens uit Namen".
- Nr. 78 - blz. 17 - 16e lijn :
schrijf "vernielingswerk" in plaats van "verveilingswerk".
- Nr. 78 - blz. 22 - 2e § - 4e lijn :
schrijf "Evrard" in plaats van "Evrard".
- Nr. 80 - blz. 18 - 4e laatste lijn :
schrijf "Coenegras" in plaats van "Coenegrad".
- Nr. 80 - blz. 20 - 17e lijn :
zelfde verbetering.
- Nr. 80 - blz. 23 - 6e laatste lijn :
schrijf "adel" in plaats van "adem".

- Nr. 81 - blz. 27 - 2e § - 5e lijn :
schrijf "aussi" in plaats van "ainsi".
- Nr. 81 - blz. 28 - 1e § - laatste lijn :
schrijf "exacteurs" in plaats van "exateurs".
- Nr. 81 - blz. 28 - 2e § - 3e laatste lijn :
schrap het woord "worden".
- Nr. 81 - blz. 28 - 3e § - 3e laatste lijn :
schrijf "man" in plaats van "men".
- Nr. 82 - blz. 19 - 1e § :
de eed van haat verbeteren als volgt : "Je jure fidélité à la République et à la Constitution de l'An trois, je jure de m'opposer de tout mon pouvoir au rétablissement de la royauté en France et à celui de toute espèce de tyrannie".
- Nr. 82 - blz. 19 - 4e § - 5e lijn :
schrijf "kontakt" in plaats van "kontrakt".
- Nr. 82 - blz. 22 - 4e § - 9e lijn :
schrijf "Dongelberg" in plaats van "Donelberg".
- Nr. 82 - blz. 25 - 3e § - 8e lijn :
schrijf "Jardon" in plaats van "Jardod".
- Nr. 82 - blz. 32 - 2e § - 2e lijn :
schrijf "zone" in plaats van "zonde".
- Nr. 84 - blz. 13 - 2e § - 3e lijn :
schrijf "spirit" in plaats van "spitit".
- Nr. 85 - blz. 25 - 12e lijn :
schrijf "pastorale" in plaats van "patronale".
- Nr. 86 - blz. 20 - 2e § - 8e lijn :
schrijf "Cilis" in plaats van "Celis".
- Nr. 86 - blz. 31 - 23e lijn :
wijzigen als volgt : "weken reeds weer, vrij gelaten enz...".
- Nr. 88 - blz. 18 - voorlaatste lijn :
schrijf "Scharzenberg" in plaats van "Scherzenberg".
- Nr. 88 - blz. 23 - 18e lijn :
schrijf "Gordon" in plaats van "Gotion".
- Nr. 88 - blz. 24 - de terugtocht :
in de 2e lijn, schrijf "stellingen" in plaats van "bestellingen".

VERVOLG

T. 180 TESTAMENT van Hendrick Art (3-4-1711), man van Barbara Pulinx
=====

Zijn vrouw krijgt een half dagmaal land gelegen op "het Cauterhoff" reg. Sr. François Stevens, Peter Hubens, dan voetweg van Houthem naar Hoegaarden en "het steecken lopende inde bostse straet".

Erfgenamen zijn zijn kinderen.

Getuigen : Petrus Gilis, Pastoor van Overlaar en Ferdinandus Vanden Tempel.
Gemaakt door Pastoor H. Peeters.

T. 181 TESTAMENT van Catharina De Kinder, weduwe van Jan Boesmans en
Marcelis Goordts (Geers) (27-11-1711)
=====

Fondatie van een jaargetijde.

Schenkt aan de Pastoor van Hoegaarden een dagmaal land voor een jaargetijde, gelegen tussen Houtem en Hoxem, omtrent Hoepaeye (?) reg. de Vloetgracht van Hoxem naar Houtem, J.B. Godefridi. Zij kocht het van Jan Coopmans en het is in labeur door Hendrick Gilis.

Haar oudste dochter Catharina Goordts, getrouwd met Goort ... krijgt een perceel land van 25 royen gelegen op de Beek, reg. Hendrick Schricken, het voetpad van de Beek naar Houtem, Willem Mulckaerts.

Erfgenamen zijn Catharina Goordts, de kinderen van wijlen Marcelis Goordts haar man, en de kinderen van haar dochter Anneke Goorts zaliger, getrouwd geweest met Adriaen Van Ex.

Getuigen : Mr. Liberegt Van Ex (Liber) en Peter Van Dunhoven (Duynhoven).
Gemaakt door Pastoor H. Peeters.

T. 182 AANKOOP VAN EEN RENTE door E.H. Hendrik Peeters (13-2-1712)
=====

Sr Jan Vanes, gehuwd met Francisca Mintaert en zoon Nicolaus verklaren aan Sr Philippus Nijs alhier present, accepterende voor den Heer H. Peeters en Nicolaus Nijs, burger van Leuven, een kapitaal waarvan de rente 7 gulden per jaar bedraagt, hun transportanten competerende uit hoofde van Sr Hendrick Lombau, gehuwd met Elisabeth Nijs, volgens akte voor Notaris Gilbert van 6-12-1698 welke zijn geldende d'erfgenamen Servaes Nijs, bepandt op zeker gewezen pachthof gelegen te Rommercom voor de som van 125 gulden courant gelt, welke zij transportanten bekennen ontvangen te hebben van den voorgescreven acceptant.

Getuigen : Sr J.B. du Château en Hendrik Vanden Berge.
Gemaakt te Leuven door Notaris Tourteau.

Van wege den Koning.

De Hooge Raad van Adel, gebruik makende van de magt aan den
Zelfen verleend, bij besluit van den 20^{den} February 1816, bevestigd by de Kon. de
Gemeente Bougaerde / Provincie Zuid-Brabant / ingesolde het, door haars
gedaan verlocht, in het beitel van het nasolgende wapen:

Zijnde een Blaauw Schild, met
mit een faam, en houdende een

een uitgeschuete vlerken, om hangen-
bischofsstaf, alles van goud. —

Gedaan in Gravenhage den 15^{en} September 1819.

(Getuukt / Man. L. D. Broij van Meijndt presidentes
Der ordonnantie van den Hoogen Raad

(Getuukt / L. Chas. Luetkens.

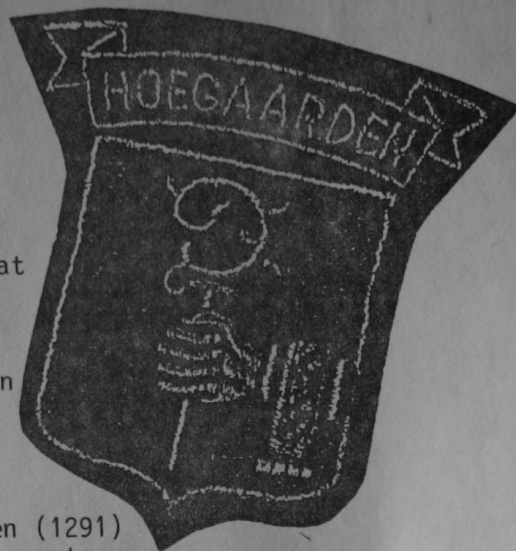
voor Gelykvoornig afschrift

Den Luetkens der Gemeente van Bougaerde
J. Lodenighe

Van wege den Koning

In "ALPAIDIS" nr. 11 van 1967 verscheen een artikel over het wapenschild van Hoegaarden, dat wij hier door deze bijdrage willen aanvullen.

In 1289, na gedurende vele jaren de speelbal te zijn geweest tussen het Hertogdom Brabant en het Prinsbisdom Luik, kreeg Hoegaarden eindelijk een Luikse Keure, waardoor de inwoners echte Luikenaars werden, maar nog zekere verplichtingen moesten nakomen ten opzichte van Brabant. Het dorp werd tot Vrijheid uitgeroepen (1291) en ontwikkelde zich tot een vrij landelijke gemeente, met eigen bestuur gekozen door eigen volk.

Niet verwonderlijk dat zij in hun Schepenzegel, om de oorkonden te bekrachtigen een bisschopsstaf aanbrachten, als teken van gehechtheid en trouw aan hun enige en wettelijke Heer, de Bisschop van Luik. In weergevonden akten van 1290, 1293, 1408, 1616 en 1778 komt dan ook de bisschopsstaf voor. Reproducties hiervan zijn op het Rijksarchief van Brussel te bekomen (Ref. Sigillum Scabinorum de Hugardis).

Anderzijds zijn er ook nog de oorkonden van 1372, 1462, 1524, 1559, 1561 en 1588, waardoor de toekenning van de bisschopsstaf werd bevestigd. Het enige gemeentezegel die door de Meier en de Schepenen van Hoegaarden werd gebruikt, stelde een rechterarm voor, die een bisschopsstaf houdt.

Na de Franse tijd, wilde Burgemeester Philippe De Zangré, het zegel en wapen van Hoegaarden, terug officieel laten bekrachtigen en richtte hiervoor een verzoekschrift aan de Hollandse Overheid. De Hoge Raad van Adel bevestigde door een besluit van 20 februari 1816, het gemeentewapen als volgt :
"Zijnde een blauw schild, met een uitgestrekte regterarm, omhangen met een fanon en houdende een Bisschopsstaf, alles van Goud".

De toekenning vanwege de Koning der Nederlanden, geschiedde pas op 15 september 1819 en werd ondertekend door Voorzitter L. d'Hooy van Mydrecht en Sekretaris C. Chais, van de Hoge Raad van Adel, zetelend te 's Gravenhage. Gelijkvormig afschrift van dit oorspronkelijk dokument werd gemaakt door F. Lodewyckx, Gemeentesekretaris van Hoegaarden.

Na de Belgische Onafhankelijkheid wilde Hoegaarden zijn wapen herbekrachtigd zien door de Heraldische Raad van de jonge Belgische Staat. En weer was het Burgemeester De Zangré, die hiertoe de aanvraag deed. Door Koninklijk Besluit van 29 mei 1838, werd het bestaande wapen herbekrachtigd en beschreven als volgt :
"van lazuur met een rechterarm uitgaande van de linkerzijde, houdende een bisschopsstaf, de arm gekleed met een manipel, het geheel van goud".